

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

04 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Sandu Daniela în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 februarie 2019, în cauza penală în privința lui:

*Catalîmov Maxim XXXXX, născut la
XXXXX, născut și locuitor în XXXXX,*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 22.08.2018 – 08.09.2018;

Instanța de apel: 26.12.2018 - 12.02.2019;

Instanța de recurs: 20.09.2019 – 04.12.2019;

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Central, din 08 septembrie 2018, Catalîmov Maxim, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (3) lit. b), f) Cod penal și condamnat în baza acestei legi prin aplicarea prevederilor art. 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, la 3 (trei) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a practica activitatea în domeniul farmaceutic pe un termen de 5 (cinci) ani.

Conform art. 90 Cod penal executarea pedepsei cu închisoare a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 5 (cinci) ani și nu va fi executată dacă în termenul stabilit nu va săvârși o nouă infracțiune și prin comportare exemplară și muncă cinstită, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, Catalîmov Maxim acționând în scop de profit, conștientizând caracterul prejudiciabil al faptelor sale, dorind în mod conștient survenirea lor, neavând autorizația corespunzătoare, împreună și de comun acord cu Gogolev Eugeniu, Cazac Dumitru și alte persoane neidentificate de către organul de urmărire penală, au organizat procurarea, păstrarea, expedierea, transportarea, distribuirea și punerea în circulație pe teritoriul Republicii Moldova a drogurilor, etnobotanicelor și analogilor acestora în proporții mari cu scop de înstrăinare.

Astfel, Catalîmov Maxim și alte persoane, într-un timp și loc nestabil de către organul de urmărire penală, ilegal au dobândit de la diferite persoane, inclusiv și de la Gogolev Eugeniu în perioada decembrie 2017 - ianuarie 2018, pentru păstrare, expediere, transportare, distribuire și punerea în circulație cu scop de înstrăinare pe teritoriul Republicii Moldova, droguri, etnobotanice și analogi ai acestora în proporții mari, pe care pînă la 05.06.2018 le comercializa diferitor persoane, inclusiv prin intermediul lui Cazac Dumitru, înlesnind comercializarea acestora în proporții mari consumatorilor.

În circumstanțele expuse supra, în luna decembrie 2017, Catalîmov Maxim, i-a înstrăinat lui Cazac Dumitru 10 gr de marihuana, contra sumei de 160 lei pentru un gram.

Inclusiv, la 22.01.2018 Catalîmov Maxim, avînd scopul punerii în circulație a substanțelor stupefiante, conform înțelegerilor telefonice prelabile cu Gogolev Eugeniu, s-a întîlnit cu acesta în preajma blocului locativ din XXXXX și a procurat de la el 10 gr de marihuana, substanță care în aceeași zi i-a înstrăinat-o lui Cazac Dumitru, deja contra sumei de 180 lei pentru un gram.

Astfel, la 30.01.2018 ora 21.20 fiind efectuată percheziție la domiciliul comun al cet. Cazac Dumitru și Petcova Ecaterina, amplasat pe adresa - XXXXX, au fost depistate și ridicate două pachete din polimer, trei pachetele din polimer de tip zip-lock cu masă de origine vegetală, procurate de la Catalîmov Maxim Serghei.

Potrivit Raportului de expertiză judiciară nr. 34/12/1 -R-937 din 19.03.2018, masa vegetală de culoare verde, cu miros specific din 3 pachete de tip zip-lock, cît și masa vegetală de culoare verde, cu miros specific din cele două pungi de polietilenă, ridicate la 30.01.2018, de către organul de urmărire penală a IP Botanica al DP mun. Chișinău, în cadrul efectuării percheziției la domiciliul cet. Cazac Dumitru Dumitru, amplasat pe XXXXX, reprezintă marihuana, substanță stupefiantă, obținută artizanal din plantele de cannabis (cînepă). Cantitatea totală de substanță stupefiantă marihuana constituie 11,47g.

Totodată, la 05.06.2018 fiind efectuată percheziție la domiciliul Catalîmov Maxim, XXXXX, au fost depistate și ridicate pachetele din polimer de tip zip-lock și fragmente din folie de staniol cu depuneri de substanță.

Potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 34/12/1 -R-3066 din 03.08.2018, prin examinarea cu ajutorul cromatografiei de gaze, conform CPT 6.1-10 examinarea drogurilor prin metoda GC/MS, s-a stabilit că particulele unice de pe suprafața pachetului polimeric, de tip „zip-lock”, ridicat în cadrul efectuării percheziției la domiciliul lui Catalîmov Maxim, amplasat pe adresa- XXXXX, reprezintă urme de tetrahidrocannabinol; depunerile de substanță de culoare cafenie, de pe suprafața celor două fragmente de folie de staniol, ridicate în aceleași circumstanțe, sunt urme ale cannabinoidului sintetic MDMB(N) 2201, neutilizat în scopuri medicinale.

Substanțele stupefiante depistate, au fost procurate și înstrăinate de către Catalîmov Maxim, cu scop de înstrăinare.

Cantitatea substanței stupefiante înstrăinate de către Catalîmov Maxim, potrivit prevederilor Hotărîrii Guvernului nr. 79 din 23.01.2006, privind aprobarea Listei substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora, reprezintă proporții mari.

Astfel, acțiunile lui Catalîmov Maxim, au fost încadrate juridic în baza art. 217¹ alin. (3) lit. b), f) Cod penal: procurarea, transportarea, păstrarea, distribuirea și alte operațiuni ilegale cu droguri și cu analogi ai acestora, săvîrșite în scop de înstrăinare, și înstrăinarea ilegală a drogurilor și analogilor acestora, conform indicilor calificativi: acțiuni săvîrșite de mai multe persoane, în locurile de agrement și în proporții mari.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, în termenul și modul prevăzut de art. 401-402 Cod de procedură penală, a fost atacată cu apel de către procuror care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei hotărîri noi, prin care inculpatul să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de închisoare 4 ani 8 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis. De asemenea, încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului, cu titlu de cheltuieli judiciare, suma de 1680 lei, pentru efectuarea raportului de constatare tehnico- științifică.

În motivarea apelului, procurorul s-a referit că la faptul că restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane, nu poate fi prin aplicarea unei pedepse blînde, care poate doar să încurajeze comiterea pe viitor a altor infracțiuni.

Potrivit art. 227 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Alin. (2) al aceluiași articol stipulează că: cheltuielile judiciare cuprind sumele: 1) plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali. La fel, alin. (3) potrivit căruia: cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Potrivit art. 229 Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare.

Urmărirea și judecarea unei cauze penale ocazională efectuarea de cheltuieli pentru întocmirea și transmiterea actelor de procedura, pentru administrarea probelor și conservarea mijloacelor materiale de probă, cu

retribuirea apărătorilor, precum și cu orice alte cheltuieli necesare normalei desfășurări a procesului penal. În cheltuielile ocazionate de administrarea probelor se includ și sumele pentru retribuția cuvenită experților și interpreților pentru serviciul care l-au adus justiției. Spre deosebire de procesul civil, unde sumele necesare acestor cheltuieli sunt avansate de către reclamant, prin plata taxei de timbru, la introducerea acțiunii, în cauzele penale, în care activitatea judiciară se desfășoară din oficiu, sumele necesare cheltuielilor de urmărire sau de judecată sunt avansate, de regulă, de stat, prin organul judiciar în fața căruia se află cauza penală.

Obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală: întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa infractorului, obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia, chiar dacă partea vătămată și partea civilă au determinat, prin cererile lor, producerea unor cheltuieli; de asemenea, obligația de a suporta cheltuielile judiciare este integrală, incluzând toate cheltuielile necesare pentru pronunțarea unei hotărâri de condamnare de către prima instanță.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 12 februarie 2019, apelul declarat de procuror a fost admis parțial, cu casarea parțială a sentinței, în partea stabilirii pedepsei și soluționării chestiunii cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Lui Catalîmov Maxim, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (3) lit. b), f) Cod penal, i s-a aplicat pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani, cu executarea acestuia în penitenciar de tip semiînchis.

S-a încasat din contul inculpatului în beneficiul statului cheltuielile de judecată pentru efectuarea expertizei tehnico-științifice în mărime de 1680 lei. În rest, sentința s-a menținut fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, la pronunțarea sentinței instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia că Catalîmov Maxim a săvârșit infracțiunea imputată lui, prevăzută de art. 217¹ alin. (3) lit. b), f) Cod penal, însă nu a ținut cont de toate circumstanțele cauzei, la stabilirea pedepsei.

Consecvent, instanța de apel a relevat că inculpatul în ședința instanței de judecată a recunoscut în totalitate faptele incriminate lui, a solicitat judecarea cauzei în baza procedurii prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, culpa lui în comiterea infracțiunii imputate a fost dovedită pe deplin prin probele administrate de organul de urmărire penală și cercetate de instanța de fond.

Privitor la categoria și măsura de pedeapsă aplicată inculpatului, instanța de apel a considerat că la stabilirea acesteia nu s-a ținut cont de caracterul și gradul

prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de rolul lui la săvârșirea infracțiunii, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului și eronat a stabilit pedeapsă cu închisoare, aplicând prevederile art. 90 Cod penal.

Astfel, instanța de apel a menționat că în corespundere cu prevederile art. 7 alin. (1) Cod penal, la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală.

Succesiv, conform prevederilor art. 61 alin. (1) Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. Iar, potrivit alin.(2) al aceleiași dispoziții legale, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Conform art. 75 alin. (1) Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Iar potrivit alin. (2) al aceleiași dispoziții legale o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Astfel, instanța de apel, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului, a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal și anume de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acestuia precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Instanța de apel a indicat că în prima instanță cât și cea de apel, procurorul a solicitat încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 1680 lei pentru efectuarea expertizei, cerință care a fost admisă. Astfel, raportând prevederile art. 227 alin. (1)- (3), 142, alin. (1), 143 și 228 alin. (4) Cod de procedură penală, a considerat plata cheltuielilor judiciare

urmează să fie pusă în sarcina inculpatului atât timp cât a recunoscut că a comis o infracțiune și vina acestuia a fost dovedită indubitabil.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocatul Sandu Daniela în numele inculpatul Catalîmov Maxim a atacat-o cu recurs ordinar, invocînd art. 427 alin. (1) pct. 5) și 8) Cod de procedură penală, solicitînd casarea acestuia cu menținerea sentinței.

În recurs, se menționează că instanța de apel nu a motivat aplicarea față de inculpat a pedepsei cu închisoarea reală. La stabilirea pedepsei instanța, în conformitate cu prevederile art. 75 Cod penal, ține cont de gravitatea infracțiunii comise, de motivul acestuia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei asupra corectării și reeducarea persoanei. Ca circumstanțe atenuante în acțiunile lui Catalîmov Maxim sunt, recunoașterea vinovăției și căința sinceră. Catalîmov Maxim a depus cerere de examinare a cauzei în ordinea art. 364¹ Cod de procedură penală.

Reieșind din circumstanțele cazului dat și prevederile legii penale, recunoașterea vinovăției și căința sinceră, apărătorul consider corijarea și reeducarea lui Catalîmov Maxim este posibilă fără izolarea de societate cu stabilirea pedepsei pe un termen de 3 ani închisoare iar conform art. 90 Cod penal, de suspendat condiționat executarea pedepsei cu închisoarea stabilită pe un termen de 5 ani.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului avocatului Sandu Daniela în numele inculpatului că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, fără citarea părților, în baza motivelor invocate în recurs și în raport cu actele cauzei, Colegiul Penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, pentru următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise, în baza temeiurilor expres prevăzute de acest articol.

Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Autorul recursului a invocat temeii pentru recurs art. 427 alin. (1) pct. 5) și 8) Cod de procedură penală, însă reieșind din conținutul acestuia, dânsul critică decizia recurată sub aspectul individualizării greșite, în opinia sa, a pedepsei aplicate în privința inculpatului, temeii prevăzut în pct. 10), care stipulează că *hotărârea instanței de apel conține o eroare de drept în cazul în care instanța de apel a aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Analizând acest temei în raport cu motivele invocate, Colegiul Penal constată că acesta nu și-a găsit confirmare, iar instanța de apel la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei în privința inculpatului și-a motivat just soluția adoptată, ținând cont de prevederile art. art. 61, 75 Cod penal și art. 364¹ Cod de procedură penală. Pedepsa stabilită este echitabilă, legală și bine individualizată, aplicată în limitele fixate în partea specială a Codului penal și în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale ale aceluiași Cod, ținându-se cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

De asemenea, se reține că la individualizarea pedepsei trebuie avut în vedere principalul criteriu - gradul de pericol social al faptei săvârșite, care se măsoară după cuantumul pedepsei prevăzute de textul incriminator, urmând ca celelalte două criterii alăturate și distincte - persoana infractorului și împrejurările care atenuează sau agravează răspunderea penală, să fie avute în vedere după ce instanța și-a format opinia cu privire la gradul de pericol social concret al activității infracționale săvârșite.

Instanța de recurs reține, că solicitarea recurentului privind aplicarea suspendării condiționate a executării pedepsei în baza art. 90 Cod penal în privința inculpatului este neîntemeiată, or, doar faptul că ultimul nu este de acord cu pedeapsa stabilită de către instanța de apel, considerând-o prea aspră, nu poate servi ca temei pentru aplicarea în privința sa a unei pedepse cu suspendarea executării. Instanța de apel a argumentat detaliat soluția sa referitor la excluderea art. 90 Cod penal, iar recurentul nu a prezentat careva argumente plauzibile ce ar necesita modificarea deciziei contestate.

Subsidiar, Colegiul Penal relevă că, textul art. 90 alin. (1) Cod penal prin sintagma „*poate*”, oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme. Acest fapt rezultă și din prevederile legale, care stipulează că: „*Dacă... instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei...indicând numaidecât în hotărâre motivele...*”.

Reieșind din cele expuse, Colegiul concluzionează că instanța de apel a pronunțat o decizie întemeiată și motivată, iar pedeapsa stabilită inculpatului, răspunde scopului de corectare și reeducare prevăzut de art. 61 Cod penal, care va duce la formarea unei atitudini pozitive a acestuia față de ordinea de drept, regulile

de conviețuire socială și principiile morale, iar argumentul invocat de recurent privind aplicarea pedepsei non privative de libertate, urmând a fi declarat ca neîntemeiat.

Colegiul penal conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat și potrivit legii decide inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Sandu Daniela în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 12 februarie 2019, în cauza penală în privința lui Catalîmov Maxim, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțat la 30 decembrie 2019.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun